

ঘেঁহু
আগতীয়া আহ সিঁচা পদ্ধতি
বৰোধান
আগতীয়া আহ বোৰা পদ্ধতি
বাই আৰু সবীয়হ
আলুখেতি
ধপাত খেতি
গ্ৰীষ্মকালীন মণ্ডমাহৰ খেতি
গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ
গুজি তিল
শীত কালীন গোমধান
মচুৰ মাহ
মটৰ মাহৰ খেতি
আলুৰ বীজৰ পৰা আলুখেতি কৰা পদ্ধতি
ৰাজমা

গ্ৰীষ্মকালীন মাটিমাহ

জাতসমূহ

জাত	কৃষি কাল (দিন)	উৎপাদন (কুইন্টল প্রতি হেক্টৰত)	বেমাৰৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিক্ৰিয়া
টি ৯ (T 9)	৮০-৯০	১০-১২	হালধীয়া পৰা মজাইক ভাইৰাচ আৰু চাৰক'ম্পৰাৰ দ্বাৰা পাতত দাগ পৰা বেমাৰৰ প্ৰতিৰোধক ক্ষমতা থকা
পন্ট ইউ ১৯ (Pant U-19)	৮০-৯৫	১০-১২	
টি ২৯ (T 29)	৭৫-৮৫	১০-১২	
শাওনীয়া মাহ(S B 121)	৭০-৮০	১০-১২	
টি ১১২ (T 122)	৮০-৯০	১০-১২	

নতুনকৈ অনুমোদিত মাটিমাহৰ জাত সমূহ

ক্রমিক নম্বৰ	জাতৰ নাম	সিঁচাৰ সময়	কৃষি কাল(দিন হিচাবত)	উৎপাদন (কুইন্টল/হেক্টৰত)	কৃষি পৰিষ্কাৰৰ বাবে অনুমোদিত	বেমাৰৰ প্ৰতি প্ৰতিক্ৰিয়া
১.	কে ইউ ৩০১ (KU301)	আগৰ্ঠৰ মাজ ভাগৰ পৰা চেপ্তেম্বৰ মাহৰ মাজ ভাগলৈকে	৮০-৯০	১৩-১৫	পাহাৰীয়া পৰিষ্কাৰ বাহিৰে সকলো পৰিষ্কাৰৰ বাবে	পাতত দাগ পৰা বেমাৰ আৰু মজাইক বেমাৰ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা
২.	ইউ এছ জে ১১৩ (USJD 113)	আগৰ্ঠৰ মাজ ভাগৰ পৰা চেপ্তেম্বৰ মাহৰ মাজ ভাগলৈকে	৮০-৯০	১৩-১৫	পাহাৰীয়া পৰিষ্কাৰ বাহিৰে সকলো পৰিষ্কাৰৰ বাবে	পাতত দাগ পৰা বেমাৰ আৰু মজাইক বেমাৰ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা

বীজ সিঁচাৰ সময় : ফেব্ৰুৱাৰীৰ মাজভাগৰ পৰা মাৰ্চ মাহলৈকে বীজ সিঁচাৰ বাবে উত্তম / উপযুক্ত সময়।

মাটি নিৰ্বাচন :

বীজ সিঁচাৰ সময় : ফেব্ৰুৱাৰীৰ মাজভাগৰ পৰা মাৰ্চ মাহলৈকে বীজ সিঁচাৰ বাবে উত্তম / উপযুক্ত সময়।

মাটি নিৰ্বাচন : গ্ৰীষ্মকালীন মাটি মাহ বহুত ধৰণৰ মাটিত সিঁচিব পাৰি। কিন্তু পলসূৰা মাটি এই খেতিৰ বাবে উপযুক্ত।

পথাৰ প্ৰস্তুতি : মাটি ডবা ভালদৰে ২-৩ বাৰ হাল কোৰ মাৰি মৈয়াই সমান কৰি লব লাগে।

সাৰ প্ৰয়োগ : হেক্টৰে প্ৰতি ৪-৫ টন পচন সাৰ নাইবা বিঘাই প্ৰতি ৬ কুইন্টল পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব।

পুষ্টিৰ নাম আৰু পৰিমাণ	সাৰ	সাৰৰ প্ৰয়োজন	
		কি: গ্ৰাম/ হেক্টৰত	কি: গ্ৰাম/বিঘাত
(ক) ৰাইজ বিয়ামৰ অবিহনে			

নাইট্রোজেন ১৫	ইউৰীয়া	৩২	৪.৫
ফছফৰাছ ৩৫	একক চুপাৰ ফছফেট	২২০	৩০
পটাছ ০	মিউৰেট অৱ পটাছ	-	-
(খ) ৰাইজ'বিয়ামৰ সৈতে			
নাইট্রোজেন ১০	ইউৰীয়া	২২	৩
ফছফৰাছ ৩৫	একক চুপাৰ ফছফেট	২২০	৩০
পটাছ ০	মিউৰেট অৱ পটাছ	-	-

* উজনি ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা, বৰাক উপত্যকা আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰৰ বাবে ১৫ : ৩৫ : ১০ কি: গ্ৰাম /হেক্টৰ অনুপাতত নাইট্রোজেন ,ফছফৰাছ আৰু পটাছ সাৰ অনুমোদিত । মধ্য ব্ৰহ্মপুত্ৰ পৰিমণ্ডলৰ বাবে হেক্টৰে প্ৰতি ১৫ কি :গ্ৰাম পটাছ সাৰ অধিক অনুমোদন কৰা হৈছে ।

পচন সাৰ অথবা পামজাত সাৰ :পচন সাৰ অথবা পাম জাত সাৰ প্ৰয়োগ কৰিলে সেই অনুপাতে নাইট্রোজেন সাৰৰ প্ৰয়োগ কমায় দিব লাগে । (১ টন পাম জাত /পচন সাৰত ৫ কি:গ্ৰাম নাইট্রোজেন সাৰ পোৱা যায় ।

দাইএমোনিয়াম ফছফেট(DAP) সাৰ হেক্টৰ প্ৰতি ৭৫ কি :গ্ৰাম অথবা বিঘাই প্ৰতি ১০ কি :গ্ৰাম ইউৰীয়া আৰু একক চুপাৰ ফছফেট সাৰৰ অৱিহনে প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে । যিবোৰ ঠাইত বীজবোৰ ৰাইজ'বিয়ামৰ দ্বাৰা শোধিত নহয় ।

ৰাইজ'বিয়ামৰ দ্বাৰা শোধন আৰু প্ৰক্ৰিয়া :

চিলঙনী, আঠগাওঁ, কমলাবাৰী বা আন যিকোনো ঠাইৰ পৰা প্ৰস্তুত কৰা ৰাইজ'বিয়াম দ্বাৰা বীজবোৰ শোধন কৰি লব পাৰে । ৩-৪ কি: গ্ৰাম বীজৰ বাবে ১৫০ গ্ৰাম ৰাইজ'বিয়ামৰ প্ৰয়োজন হ'ব ।

বিশুদ্ধ পানীৰে বীজবোৰ প্ৰথমে তিয়াই লৈ ৪৫ গ্ৰাম প্ৰতি কি: গ্ৰাম বীজৰ পৰিমাণত ৰাইজ'বিয়ামৰ প্ৰলেপ দি লব লাগে । প্ৰলেপ দিয়া বীজবোৰ ছাঁত ভালদৰে শুকুৱাব লাগে । মনত ৰাখিব লাগে যাতে প্ৰলেপ দিয়া বীজবোৰত ৰ'দ নপৰে ।

বীজৰ পৰিমাণ

জাত	শাৰীৰ সিঁচা পদ্ধতি (কি: গ্ৰাম/হেক্টৰত)	শাৰীৰ সিঁচা পদ্ধতি (কি: গ্ৰাম/বিঘাত)	সিঁচা পদ্ধতি (কি: গ্ৰাম/হেক্টৰত)	সিঁচা পদ্ধতি (কি: গ্ৰাম/বিঘাত)
টি-১২২(T-122)	২০.০	২.৭-৩.০	২৫.০	৩.০-৩.৩
টি ২৭(T-27)	২০.০	২.৭-৩.০	২৫.০	৩.০-৩.৩
শাওনীয়া মাহ(Saonia mech)	২০.০	২.৭-৩.০	২৫.০	৩.০-৩.৩
টি ২	২৫.০	৩.০-৩.৩	২৭.০	৩.৬
পৰ্ট ইউ	২৫.০	৩.০-৩.৩	২৭.০	৩.৬

ব্যৱধান:

শাৰীৰ পৰা শাৰীলৈ	৩০ চে: মিটাৰ
গছৰ পৰা গছলৈ	১০ চে: মিটাৰ

পৰিচৰ্যা : বীজ সিঁচাৰ ২০ – ২৫ দিনৰ ভিতৰত এবাৰ বনবাত নিৰাব লাগে ।

শস্যৰক্ষা :

বেমাৰ / পোকপৰুৱা	ভেঁকুৰ নাশক / কীটপতঙ্গ নাশক	ফৰিমাণ প্ৰতিহেক্টৰত	গাঢ়তা	স্প্ৰেৰ ব্যৱধান
(ক) বেমাৰ				
১। পাতত দাগ পৰা	কপাৰ অক্সিক্লোৰাইড (ব্লাইট্‌ছ ৫০/ ফাইটলেন/ ফাইক'প	১.৮-২.০ কি: গ্ৰাম ৬০০ৰ পৰা ৭০০ লিটাৰ পানীত	০.৩ শতাংশ	৭ – ১০ দিন
	নাইবা			
	কাৰবেনডিজিম(বেভিষ্টিন)	৩০০-৫০০ গ্ৰাম ৬০০-৭০০ লিটাৰ পানী প্ৰতি হেক্টৰত	০.০৫ শতাংশ	১২-১৫ দিন
২। ব্লাইটবেমাৰ	বেভিষ্টিন	”	”	”
৩। পাউদাৰি মিলডিঙ	চালফেক্স/ থায়ডিট	১.০-১.৪ কি:গ্ৰাম ঔষধ ৫০০-৭০০ লিটাৰ পানী প্ৰতি হেক্টৰত	০.২ শতাংশ	এবমাৰ পৰিলক্ষিত হোৱাৰ মাত্ৰকে
	নাইবা			

	হেক্সাসুল	২.৫-৩.৫ কি:গ্রাম ঔষধ প্রতি হেক্টৰত	০.৫ শতাংশ	
(খ) পোক পৰুৱা				
১। মোৱা পোক	মালাথিয়ন ৫০ ইচি	১.০-১.৫ লিটাৰ ঔষধ ৫০০-৭০০লিটাৰ পানী প্রতি হেক্টৰত	০.১-০.১৫ শতাংশ	যদি প্ৰয়োজন হয় বাৰে বাৰে প্ৰয়োগ কৰিব
২। ফুটি পোক	”	”	”	”
৩। গুৱৰোৱা পোক	”	”	”	”
৪। হোৱাইট ক্লাই (হালধীয়া পৰা বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে)	ডায়মিথমেট (ৰগৰ ৩০ ইচি)	২ মি: লিটাৰ প্রতি লিটাৰ পানীত	০.২ শতাংশ	অঙ্কুৰিত হোৱা ১০ দিনৰ পিছত তাৰ পিছত ১৫ দিনৰ ব্যৱধানত
	নাইবা			
	এন্দোচালকান (খায়োদেন ৩৫ ইচি)	”	০.০৭শতাংশ	”
৫। হেয়াৰি কেটাৰ পিলাৰ (বিছা জাতীয় পোকৰ বাবে)	”	”	০.০৭ শতাংশ	”

শস্য চপোৱা :

যেতিয়া শতকৰা ৭৫ ভাগ ছেই গাঢ় ৰঙৰ হয় আৰু সামান্য হেঁচা মাৰিলেই ছেইবোৰ মেল খাই তেতিয়াই খেতি চপাব।